

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS VIDÉKI FÜGGETLENSÉGI PÁRT KÖZLÖNYE.

Egész évre 10 1:1 — kr.
Félévre 5 " " "
Negyedévre 2 " " "
Egy hónapra 1 " " "
Egyes szám ára 4 kr

Felelős szerkesztő: **KOHÁNYI GYULA**
Főmunkatárs: **IFJ. MÓRÍ CZ PÁL**
Kiadók: **HOFFMANN és TÁRSA.**

Hirdetési díj:

Nagy hasznból petit sorért 5 kr. Nagyobb társadalmi s többzetű hirdetések alkú szerinti jutányos aron vetetnek fel. Bélyeg-díjmin den külön beigatásért 30 kr.

Pünkösti fuvalat.

Debreczen, június 5.

A bágyadtság, a magába maradottságnak szörnyű ködös nyomása ül vala a magyar nemzet lelkén esztendők óta már. Mióta felszállott a menyekbe a a lelke az ő Megváltójának s nem volt a ki üzenjen neki, miként viselje magát kétes helyzeteiben, a ki, mikor gyáván vissza-visszaretent a magyar a nagy eszköztől: megszólalt és szava életre keltette akarateréjét minden magyar szívnek: — „mit félték, kicsinyhitűek, én vagyok az, a ki azokban a nagy eszközökben megjelenik,“ — s a távolból, mindössze bátorítással biztatással megalkotta a szabadelvű Magyarországot, a rozszakarat, a tehetetlenség és gyávaság minden ördögével megküzdve egymásután hozta vissza az életre a negyvennyolczas időknek, proféciaszerű szent hagyományait, a melyek hivatva vannak naggyá, dicsővé tenni e hazát.

Mily tökéletes analogiai! Csak végig kell gondolni s előttünk áll az emberiség Megváltójának földi élete a ki néhány szavával csak s nem hatalmi szókkal, de a szeretet és lelkesedés szívéhez szóló hangokon beszélő fegyvereivel

megteremtette a földön Istennek országát, a melyet annyi nagy lélek előrelátott, hirdetett, de megvalósítani nem tudott. Mert a lelkesedés lelkesedést teremtett mindenha s akadtak mindég a nagy és jó cél kivitelére biztos eszközök és azoknak megbízható őrei, a kikre nyugodtan hagyhatta megkezdett munkáját.

De valamint a k k o r, ugy mindig azóta is az elválás szomorú pillanata megbénította az emberek tetterejét és tanácstalanul álltak a jövővel szemben, nem mertek, nem voltak képesek belefogni munkájukba. Ekkor történt aztán, hogy „lön, mint egy sebesen jövő szélnek zendülése és megtölté a házat a melyben ülnek vala s ezzel nemcsak ők képesek lettek az eszmét hirdetni, hanem a nép is azokat befogadni s egymásután támadtak kiválóbbnál-kiválóbb hivek sőt a legnagyobb és leghatékonyabb éppen a legutolsó vala.

Vajjon nincs-e így minálunk is? Vajh nem láttuk-e azt a tanácstalanságot, azt a megbénított kezet, amelynek folytán az ő eszméinek hirdetésére elhivatott férfiak megakadának a guny és rágalom fertőjében s nem vala erejük onnan kimozdulni s erővel a beléjük

oltott lelkesedésnek tüzes nyelveivel-igyekezzenek megvalósítani, szétterjeszteni és termékenynyé tenni az ő eszméit, amelyeket három esztendőnek előtte örökségül ránk hagyott.

De im, . . . lön mint egy sebesen jövő szélnek zendülése s megtölté a házat, amelyben ülnek vala s az ő lelkük megtelék Szent Lélekkel s kimenének a néphez s kezdének mindenféle nyelven beszélni s a nép ezt álmélkodva hallgatván befogadá az ígét, . . .

Ime, a magyar közszellem, a fenyegetett sajtószabadság érdekében a bátran kilépett Kossuth-párt kezdeményezésére felébredt s a nép, mely eddig siket vala és béna, hallani kezd és mozdul . . .

A király eltemetteti III. Bélát, a kormány megvalósítja a magyar tisztképzést — a kormánypárti lapok pedig máris újabb lépését jelentik a királynak a magyar udvartartáshoz: Budapestre hozzák az udvari kincstár magyar tárgyait . . . Miénk a diadal kezdete, nem fogjuk irigyelni ha idegen és tudós modern Pál fogja bevégezni!

Jövel Szent-Lélek Uristen!

Kohányi Gyula.

A „DEBRECZEN“ TÁRCZÁJA.

Új Pünköszt.

— A »D e b r e c z e n« eredeti tárczája. —

Minek a jog
Arra, hogy beszéljünk:
Hogyha büzhödt,
Lomha mocsár — vérünk?

Minek k i v ü l
Szabadokká lennünk:
Ha rabszolga
Hunyáskodik b e n n ü n k ?

Ha meglánczol
Önérdék, tekiötély:
Szabadsajtó
Kufár népnek szentély.

Ah, én várok
Új pünkösti lángot,
Mely ostorként
Megver egy világot.

Amelytől az
Ember szíve lángol
S bizonyos got
Tesz az igazságról.

A hatalmas
Szemébe azt vágja:
Hadd legyen bár
Bére izzó máglya.

Jánosi Zoltán.

A költő elhagyott sirja.*)

— Nagy Imre debreczeni tógátus diáknak, az »Árpád« ballada költőjének sirja. —

— A »Debreczen« eredeti tárczája. —

Irta: Mile Pál.

Kossuth-utcza temetőnkben, a csöszháztól, hol az öreg, a mindenki által ismert Csincsér bácsi éli le vigan napjait, balra eső széles utról, egy kis szűk ut vezet Debreczen egyik, ifjúkora virágában elhunyt, szép tehetőségű költőjének sirjához. — Ott pihen a örök álmát Nagy Imre főiskolánknak a 30-as években volt tógátus diákja.

— Ki volt az a Nagy Imre? — kérdezik sokan.

Es joggal kérdezik, mert Debreczen, mint más sok jelesé, ugy ezt is elfeledte. Ugy főiskolánk tanuló ifjusága, mint szépen fejlődő közművelődési körünk, a Csokonai kör, melytől pedig városunk közönsege nem vonta meg pártfogását, elmulasztotta Nagy Imrével szemben megtenni kötelességét. — Oh pedig megérdemelte volna.

*) Nagy Imre életéhez és költői működéséhez az adatokat Csiky Kálmán budapesti műegyetemi tanárnak a Vasárnapi Ujság egyik múlt évi számában »Nagy Imre, az »Árpád« ballada költője« czimben megjelent szp cikkéből meríttem.

M. P.

Ha egyebet nem tettek volna, mint evenként egyszer, a 30-as évek végén a debreczeni főiskola büszkeségének, a magyar nemzeti irodalom egéről oly hirtelen letűnt fényes csillag halálának évforduló napján, január 31-én, kimentek volna sirjához, ott gyászdalokat énekelve felujították volna — ha egy napra is — emléket s megkoszorúzták volna azt a ma már mohlepte, kopott márvány obeliszket — mely egyedül jelzi az ő alvó helyét egy a debreczeni főiskola ifjusága és a Csokonai kör nemes és dicsérendő tettet cselekedett volna.

Ami híres főiskolánkban már a 30-as évek előtt is pezsgő szellemi élet uralkodott. A tanuló ifjuság versenyzett egymás közt az irodalom terén való minél szélesebb körű működésben, aminek eredménye is volt az az irodalmi tüzhely, melynek központja és éltető forrása éppen Debreczen volt. — Valóságos irodalmi missiót teljesítettek azok az önképző társulatok, melyek főiskolánk kebelében fenállottak s melynek keretén belül kifejtették a minden szépért s nemesért lelkesülő ifjak tehetségüket.

De nem is egy költő, tudós, szónok, zenesz került ki soraikból olyan, aki országos hírnévre tett szert, de még több fényesen indult elme kallódott el később vagy pedig kora halál oltotta ki, mielőtt az egész nemzet megismerhette volna ragyogását.

BELFÖLD.

Kossuth Lajos és a főváros. Budapest főváros Kossuth Lajost életében diszpolgárnak választotta, a mikor meghalt, oly vegtisztességet rendezett, a mely az egész világ csodálatát magára vonta. Utczát keresztelt el a nevére Szóval a hazafiság szempontjából mindent megtett a főváros, a mit a legnagyobb magyarral szemben kötelessége volt tennie. — S most magához váltotta a kötelességet is, hogy a Kossuth emlékeket felépíti. Az eddig begyűlt pénzt a főváros kezeli s ígértet tett, hogy a mauzoleumot már legközelebb elkészítetteti. Eddig a kötelesség. Ha a főváros a kötelességet szeretettel, lelkesedéssel fokozza, ha érzi annak a hiányát, hogy a nemzet dicső alakját érezbe öntve kell látnia a magyarnak, hogy hazaszeretettel tanuljon a megkövült hazaszeretettől, akkor azon lesz, hogy a Kossuth emlékeket gyorsan felépíttesse. — Akkor aztán igazán dicséretet érdemel a sokat és méltán gáncsolt főváros.

A Kossuth párt értekezlete. Az országgyűlési függetlenségi és 48-as Kossuth pártnak csütörtökön este 6 órakor Thaly Kálmán elnökletével értekezlete volt. Az értekezlet előtt lelkes ovációban részesítették Győry Elek mai parlamenti szerepléséért és Meszlényi Lajos indítványára jegyzőkönyvi köszönetet mondottak neki. Az értekezleten megbeszéltek továbbá a megindított parlamenti akciónak további módosztatit és megállapodtak a követendő eljárás részleteire vonatkozólag Justh Gyula, mint a vitarendező bizottság elnöke, főkért a tagokat, hogy a törvényjavaslat szerdai tárgyalásán lehetőleg teljes számban jelenjenek meg annál is inkább mivel a többi ellenzeki partok is megígérték, hogy a megindított akciót támogatni fogják. Végezetül az elnök általános helyeslés közben kijelentette, hogy a párt növekedő erővel folytatni fogja akcióját és állásfoglalásához szigorúan ragaszkodik.

KÜLFÖLD.

A helyzet Ausztriában a császári kihallgatásokkal jellemző fejlődést nyert. Ferencz József állást foglalt a jobboldali partok mellett s nyilvánvaló rosszallását fejezte ki a német ellenzék magtartása miatt. A német szabadelvűekre és nemzeti pártiakra tehát keserves

Epen így járt Nagy Imre is, kinek emlékére van e néhány sor szánva. — Mint ragyogó meteorok tűnt fel neve az irodalmi világban, de legfényesebb sikerét nem érthette meg, kilencz nappal előbb meghalt.

Nagy Imrénének tanulótlarsa volt Arany János, ki — s ez csodálatos — mikor már Nagy Imre neve Debreczenben, a vidéken és az ország előtt is ismertté lett, még csak egyszerű, szegény diák volt, szerette és bámulta ifju barátját s nem lehetetlen az sem, hogy a legnagyobb magyar költő, Arany János irói működésének megkezdésére Nagy Imre diadalai hatással voltak.

Másik tanulótlarsa Szilágyi István, Arany János kebebarátja volt, a ki mint a máramaros-szigeti főgymnasium igazgatója csak nem régen hunyt el. Ő volt az, ki a Kisfaludy-társaság által az 1839-évbén Árpád vezért dicsőítő balladára kitűzött pályázaton Nagy Imrével kelt nemes versenyre, az első díjat azonban nem nyerhette el, csak a második jutott neki.

Egyik tanára a hírneves tudós történet író P é c z e l y József volt, az Akadémia és a Kisfaludy társaság tagja, ki lelke, vezere volt az ifjuságnak.

Ime ilyen környezetben nőtt izmosodott és dőlt sirba Nagy Imre tehetsége.

G. (Gulyas) Nagy Imre Kisujszálláson született 1817 február 22-én. 1832-ben jött Debreczenbe, addig Kisujszálláson végezte az alsóbb fokú latin iskolát. Attól az időtől

napok várnak. A császár, a Badeni kormány és az egyesült jobboldal szolidaritásban van mindama partok ellen, a melyek az obstrukción részt vettek. Az audenciákat Badeni eszközö te ki a császárnál, mint lojalitási tönnetést s ez alkalommal a felség megdicsérte az elnökséget nehéz kitartásáért, kárhoztatta a baloldalt a nép érdekeink el hanyagolásáért s helyeselte a pártelnökökkel szemben a hét jobboldali párt a lengyelek, csehek, katolikus néppart, délszláv kör, centrum, a lengyel konzervatívok és a bukovinai oláhok magatartását. Ez azt jelenti, hogy ezek a partok szorosabb szövetséget alkotnak s a jövő ülészekon mint kormányparti többség fognak fellépni. E végből állandó bizottságot neveztek ki, amely a szűnet alatt is vezesse a jobboldal szervezését és igazgatását s a kormánnyal szemben is képviselje a Ház többiségét. A kormány és ez a bizottság alkudozni fog a jobboldali program kivételére nézve, a mely programmal a főhrati bizottságban a miniszterium egyet nem értett, de immár szorosabb egyetértést keres a jobboldali szövetséggel, a mely elhatározta, hogy mindenesetre egyetértőleg fog eljárni.

A békealkudozás t e g n a p e. kezdődött Konstantinápolyban a porta és a nagykövövek között. György király megköszönte M i k l ó s czárnak közbenjárását a fegyverszünet ki eszközéseért s kéri, hogy a békekötésnél is fogja partját Görögországnak. A fegyverszünet meghosszabbítását alá is irták Epirusz és Thesszáliában, Krétában azonban verekesznek és Kandiában oly nagy zavarok voltak keresztények lemészárlásával, hogy olasz és angol csapatok mentek oda Kaneából a rendet helyreállítani.

„Kvóta és társai.“

— Magyar mulató —

Debreczen, június 5.

Lesz kvótánk, lesz 16-ik paragrafusunk lesz magyar nyelvű vizsinházunk, katonai akadémiánk és befogják csukni a hírlapíró kollegákat étlen szomjan 10 óra hosszat, — egyszóval lesz mindenünk, de nem olyan, mint a milyet óhajtunk s milyet az általános nemzeti érdekek megkívánnak, mert nem volt, nincs és nem lesz fogalmunk, az « a u r e a m e d i o c r i t a s »-ról.

Ime ez rövid vazlata a mi Budapestünk (Magyar Mulató) élvezetudus programjának. Első szám a kvóta, előadják a képviselő

halála napjáig 1840 január 31-ig itt fejlődött főiskolánkban az említett környezetben.

Szép tehetsége először a Pécze József gondjai a t t kiadott »L a n t e« című almanachban tűnt fel, mely a főiskolai ifjuság kivalóbb költőinek munkáit közölte. Ott megjelent költeményei bár egy még kiforratlan tehetség termékei, a melyeket egyszerű, nemes izlés, formaérzék jellemez.

Már ekkor ismeritő lett neve, de legnagyobb és utolsó diadala az volt, midőn harmincz pályamunka közül az »A r p á d« című balladája nyerte el a Kisfaludy-társaság első díját, egy arany billikomot.

Midőn azonban megkoszorúztatásának híre Debreczenbe érkezett az ifju költő már nem volt az élők sorában. Mellbaja, mely hósezu időn át kinozta, 1840 január 31 én kiragadta az élők sorából, kilencz nappal előbb, — mint Pestről megjött diadalának híre.

Legremekebb költeménye Nagy Imrénének »H a t t y u d a l e«-a, melyet halála előtt néhány nappal, midőn iszonyu kínok és fájdalmak között ágyában fetrengett, irt, s melyet a következőkben egész terjedelmében közlünk :

Meddig oh, még földi kin homálya ?
Meddig ülsz még sápadt arczimon ?
Nyil-e béke ? intő égi pálya ?
Tul kiszenvodett fájdalimimon . . .
Hajh ! rövid lét hosszú bánatoddal !
És te Isten ! sujtoló karoudai !

házban. Ez a legnehezebben megemészthető numerus.

A magyar nemzet nem akarja bevenni, a régi időkben is erős bástyáink a vármegyék tiltakoznak az elviselhetetlen teher ellen ! mi hisszük, hogy a kormány ő felségével élén, ki irántunk annyi, de anyi jó indulatait viselkedik, megfogja találni azt a mi eddig nincs az aurea medicoritást. *)

Második szám, a katonai akadémia, a melynek tervezett hosszas és kínos vajadás után a képviselőház elé jutott. Pártkülönbség nélkül szivesen s örömmel fogadtuk a nagyjelentőségű jaaaslatokat, csak hogy — nincsen rózsza tövis nélkül !

Nem vélem alkalmatlannak felújítani azt a bizonyos anekdotát, midőn két rendkívül nyakas és pénzsóvár ember találkozik egymással. Az elsőnek sok pénze volt, a második az argentinopia betegségében (pénzszükségben) szenvedett. Ez kéri az elsőtt, hogy adjon neki egy tallért ajándékba. »Minek az neked — mondja a gazdag — hiszen neked annyi a pénz, hogy még nálam is van a tiedből. En nem adok !« Hosszas könyörgés után végre megeresztett egy tallért. A szegény örömmel kapta a tallert, — de megcsengette, nem hamis-e a pénz. — Nem volt hamis — hanem lyukas.

Ugyan ugy mi a katonai jaa slatokkal, pengeni peng, de tyúbas. Ha már végre megajándékoznak vele, ne akarják, hogy a mi költségünkön, a mi akadémiánkön, a mi telivér magyar fiainkól — közöshadsereg számára tiszteket »tenyészünk.« — Ez ellen is van orvoság a honvédelmi miniszter ur birtokaban lesz nem sokára, mely így szól : — Recipe Aurea medicoribtem quantum satis !

A harmadik s legérdekesebb szám : Nemzeti Vegyes. a) 16. §. Nem hisszük el, akármily erősen bizonyítják is a nagy többség daczára a 16. §. léjogosultságát és életbe léptetését. Tiltakozunk mindannyian a sajtó erőszakos elnyomása ellen, mely éppen ugy, mint a sajtó munkásainak bántalmazása napirenden van. Nem azért vitvük ki a sajtószabadságot s nem azért fejlesztették nagy iróink oda a hírlapirodalmat, hogy azt körül nyirbálják s óriási küzdelem árán kivitt szabadságát vezényszóra vezethessék.

Inkonzekvens módon nem használtuk fel s nem is fogjuk felhasználni tollunkat arra,

* Már itt csak a nulláról szeretnénk beszélni. Szerk.

Pillanatnyi kéj virult előttem :
Szív—derű tavasz sugárain . . .
Napjaim közé reményt ha szőttem :
Dult csak és dult mindig szikla kin !
És k n és kebel mig i y vivának . . .
Szép reményim elfogyatkozának . . .

Nap jön és megy és a hervadásnak
Lángkönyűt folyak arczomon . . .
És időtlen hantot kínok ásnak,
Irgalom nincs irva sorsomon . . .
Életem lezajlik habzajával,
Béboritva lengő fátyolával . . .

Zeng szívem, mint hullámhányta sajka,
Bennem elfogy minden érzemény,
Néma, zárt az elhalónak ajka —
Szemfödője gyászba hullt remény . . .
Szemfödőm : remény s gyász oh ! reméltem —
És csak hervadt, rontó harezot élttem !

Meghalok : jön eljegyző halálom
És rideg honába eltemet —
De szelid lesz a közös, nagy átom :
Testvér tesz le sirba engemet . . .
S mig lefordul szép korom virága :
Földerül reám a hit világa . . .

Vágyim és szívkepek kik valátok,
Oszlatok : kihült a hő kebel . . .
És ti egy—két tiszta hű barátok
Némán állatok mint siri jel . . .
Hull könnyű a hamvadó porára,
Alszik ő — nem ébred föl zajára.

hogy szennyestintába mártva, polgártársainkat, bármely esetben s irányban is megbántuk vagy beszennyezzük.

Megadjuk egyformán a tiszteletet mindenkinek.

Nagyjaink tetteit, mi közvetítjük igazságosan a laikus és nem laikus közönséggel. Részt veszünk az elvek s haza küzdelmeiben s szellemileg, ha kell testi erőnkkel egyetemben éppen úgy szolgáljuk hazánkat, mint a többiek.

Megkövetelhetjük és megis követeljük — ha már a tiszteletre, számos alaptalan és traditionalis előítélet folytán nem tarthatunk mindig számot — a közbecsülést még akkor is, ha az államrendőrség egyenruháját viseli.

Az utóbbi időben a budapesti rendőrség számtalan tanujelét adta tapintatlan bánásmódjának. Utóvégre is egy hírlapíró kihallgatás végett Budapesten mindég meglehet találni s nem szükséges órák hosszan keresztül rosszlevegőjű szobában, nedves időben udvaron állva, étel és ital híján fogva tartani. Ezek említése már a) N e m e t s z i n e s z e k a v i g s z i n h á z b a n é s c) T ü n t e t é s a «Thalia germana» ellen című számokba tartozik.

A Vigszínház igazgatósága néhány élvezetes estét akarván szerezni a közönségnek felkérte a német Burg-színészeket három ciklus megtartására.

A nagy művészek helyett, a budapesti színészek tudásán és művészetén jóval alsóbb niveau álló színész-truppa foglalta el a Trilby kis ihletteljes művészcsapatjának a helyét.

Németül is játszottak, rosszul is játszottak. Nem lehet tehát rossz néven venni, hogy voltak olyanok, kik a német színészet káros hatására visszaemlékeztek s egyéni felfogásuk szerint tiltakoztak ellenük.

A tüntetés folyton nagyobb és nagyobb érveket öltött, melynek a hírlapírók adták meg a levét.

Világos, hogy a rendőrség az orruk alá sok borsot törő hírlapírókra vetette magát s a mennyiben minden hírlapíróra két detektív jutott könnyen elbántak velük. Megbüntették őket — elég érzékeny odalukról — pénzbirósággal, mert tetszésöknek vagy nem tetszésöknek adtak nyilvánítást.

Szomorú fényt vet ez a mi viszonyainkra melyek azonban rövid idő alatt megfognak változni mert hisszük, hogy kollegáink nem

fognak elmulasztani actiót kezdeni jogaik és személyi szabadságuknak megvédésére.

Vajha ne tévesztené el senki az aurea mediocritást és szerezd a hírlapíró, hogy hosszú életű légy e földön . . .

—f—m—r.

A munkás lakások ügye.

(Folyt. és vége.)

Debreczen, június 5.

Az engedély a körülményekhez képest meg is tagadható.

Az a) pontban említett munkásházak szándékolt létesítése alkalmával kötelesek a gyár tulajdonosai az engedély iránti kérvényben részletesen felsorolni, hogy az egy, két vagy három szobás lakás után bérösszeg fejében mennyit szándékoznak az illető munkás heti béréből levonni, azon okból, hogy már az építési engedély iránti kérvény tárgyalásakor megálapítható legyen, vajjon a tervezett házbérlevonás megfelel-e a helyi lakbérviszonyoknak.

A b) pontban említett munkásházak creiba vett építése alkalmával a fentebbi pontban foglaltakon kívül kötelesek a magánvállalkozók vagy szövöttek az engedély iránti kérvényekhez egy törlesztési tervezetet is csatolni, mely tartalmazza mindazon feltételeket, melyek mellett az egyes lakházakat a munkások részletfizetés útján tulajdonjogilag megszerezhetik; ezt azon okból, hogy a kérvény tárgyalásakor konstatálható legyen, vajjon a munkásházak illető eladásánál nem forognak-e fenn nyereszkeskedési szempontok.

A munkásházak technikai, illetve építési szempontból való beosztásának kérdését megelőzve, ezáltal csak annak felemlítésére szorítokunk, hogy Franciaországban 1894. évben hozott törvény alapján épült munkásházak közül legjobban bevált az a típus, mely az egy lakásból álló munkásházakat vette fogatába.

A mi viszonyainkat tekintve, több mint egy ok szól a mellett, hogy legalább azon munkásházak, melyeket egyes vállalkozók és szövöttek létesítenek, nem több munkáscsalád részére, hanem lehetőleg szintén egy munkáscsalád részére legyenek felépítve, mert különben meg volna nehezítve a több család részére épített házaknak egyes munkások által való megszerzése.

Az egészségügyi szempontok figyelembe tartása mellett munkásházak építése kellő szabad levegővel bíró helyen és egészséges talajon legyen megengedve, a pinczelakások kizárásával.

Minden munkáslakás lehetőleg külön elkerített udvarral, iható vízzel ellátott kúttal rendelkezze, valamint figyelmen kívül ne hagyandók a rendészeti, közbiztonsági és köztisztasági tekintetek, ugyancsak a világítási szempontok.

Az alkotandó törvényben végre gondoskodni kell oly intézkedésről, melynek értelmében a munkásházak tulajdonosai kötelezve vannak, bizonyos meghatározott számú munkáslakások gyermekei részére a telepen — ha az a várostól, vagy községtől távol esik — iskolának a felállítására, melyért a munkáscsaládoktól semmiféle ellenszolgáltatást vagy ellenértéket nem követelhetnek.

Ezekből volt szerencsénk a munkáslakások létesítésének kérdésében, illetve az alkotandó törvényjavaslatban érvényesítendő szempontokra nézve véleményes jelentésünket általánosságban kifejtetni, kérve Nagyméltóságodat, hogy azt magas figyelmére méltatni kegyeskedjék.

Debreczen, 1897. május hó.

A kereskedelmi és iparkamara nevében:
dr. Király Ferencz, Szabó Kálmán,
titkár. elnök.

A socialista Hadház.

Debreczen, június 5.

Csak épen az volt még hátra — a mult télen megejtett híres tisztujítás után — hogy ostrom állapotba helyezze a hajduknak ezt az utóbbi időben hirre vergődött fészket.

Egy szép napon csak arra ébredtek és Debreczen józan polgárai, hogy szomszédjukban van a s o c z a l i s m u s, mások keservesen keresett vagyonára éhező réme s hogy a hadházi véres száju 48-asok a lázadás veres lobogóját szegzik a varmegye ártatlan, seher zászlajával szembe, mely alatt Ferenczy Elek meg gr. Dégenfeld Pál szolgabíró urak tanítottak törvényt, igazságot, igazságot a Bocskay rebbellis utódait.

F. E. főszolgabíró művészi ügyességgel megmutatta azt is: miként lehet s e m m i b o l v a l a m i t csinálni, mert egy ártatlan választási incidensből kifolyólag olyan

melyek az ő költészetének oly kedvencz tárgyát képezték.

A debreczeni Csokonai kört hívjuk fel tehát arra, hiszen ez a közművelődési kör annyi szépet és jót tett már, hogy vegye gondozása alá Nagy Imre'sirját, gyarapítsa ezzel is a kör az ő sok és nagy érdemeit. Ámbar a Csokonai kör mulasztást követett el ezideig is de hisszük, hogy pótolni fogja azt s kezébe véve az ügyet a mire kérve-kérjük is, tegyen meg minden intézkedést arra, hogy a sirhely tisztán tartassék és ápolassék. Azonkívül indítson mozgalmat, rendezzen gyűjtést s mi hisszük, hogy Debreczen közönségében, mint máskor, úgy most sem fog csatlódni a sirkő felújítására, a betűk megaranyozására s talán azt is megérdemli Nagy Imre, hogy sirhelyét rácsozat vegye körül. — A kör a főiskolai ifjúsággal együtt ünnepet ülhetne ezenkívül, az ifju költő halálának évfordulóján, január 31-én, a mikor koszorut tehetnek az 57 év óta nyugvó költő sirjára. — Nagy szolgálatot tenne azáltal is a Csokonai kör és örökké emlékeztetes tettet követne el, ha Nagy Imre költeményeinek újabb kiadását elvállalná s ezáltal felújítaná annak emlékét.

Mi meg vagyunk győződve, hogy e néhány sornak meg lesz a kívánt eredménye, meg hallják azt illetékes helyen s a korán elhunyt, lánglelkű költő sirján nemsokára ibolya és nárcisz fog nyilni.

Igen népszerűvé vált költeménye az is melvél a legáczióba menő diákok ma is, énekelnek:

„Indul a nagy utára az árva deák.
Feszítik agyát karakán ideák,
Jó bor, mibe gondja temetve leend,
Széplány, kit amugy magyarán ölelend”

Ime ez az a Nagy Imre, kinek emlékére fátyolt borított a mai önző, hasznot kereső nemzedék. — Nincs, nem akadt egy szépért jóért, nemesért, lelkesülő ifju, kinek eszébe jutott volna, hogy a Kosauth-utcai akácós temető egy kis zugolyában, elhagyott helyen porladoznak annak a tógatus poeta-lelkű diáknak hamvai, ki utóvégre is Debreczennek és a főiskolának hagyományozta azt a koszorut mely az ő fejét már nem övezhette.

*

Az ezredévi ünnepségek során került elő 56 év után Nagy Imre neve, a midőn az „Árpád” című balladáját, az országszertartott hazafias ünnepeken elszavalták, sőt a Kisfaludy-társaság ünnepélyes ülésének programjába is felvette azt.

Ezeket olvasgatva néhány héttel ezelőtt három debreczeni hírlapíró elhatározta, hogy felkeresi az ismeretlen helyen nyugvó Isteutól ihletett ifju dalnok sirját.

S egy szép délután el is indultak Nagy Imre nyugvóhelyének keresésére. Az öreg Csincsér bácsi meg csak nem is emlékezett,

hogyan ilyen nevű, poétázó fiatal ember feküdne az ő birodalmában. Hosszas keresés után, melyben segédkezett egyik helybeli tanító előleges magyarázata is, végre felleltük a sirt.

Leírhatatlan az a mit ott láttunk, a siron csak egy kis domboeska sines, egyenlő az a földdel. Alig megköithető a sir a körülötte buján növő gáztól, dudvától és bozótól, a mi a sirt is elborítja. Ezenkívül sirján dusan nőtt kender van, közvetlenül a sir mellett pedig magára nyuló akácza emelkedik.

A megkopott sirkőt, melyet a 60-as években ifjusági gyűjtés folytán emeltek s 1864 június 11-én szép ünnepélyen állítottak fel, a midőn megboldogult B a l o g h Péter ősz püspök mondott gyönyörű beszede, melyet s rajta már csak alig-alig olvasható a felírás:

Nagy Imre.

Szüil. 1817 február 22-én.

Meghalt 1840 január 31-én.

Néma, zárt az elhunólak ajka,
Szemfedője gyászba hullt remény.

Szívünk fáj, lelkünk vérzette látványra. Így elhagyatva porlad tehát az elfeledett ifju költő, aki pedig megérdemelné, hogy az emlékezet egő faklyáját az ő számára is meggyujtsuk legalább évenként egyszer, hogy díszes emlékoszlop hirdesse mindenknek az ő nyugvó helyét, hogy sirján virágok nyiljanak,

ítéletet akasztott két hadházi jóra való férfi nyakába, hogy arról koldulnak szégyenyek, ha a vármegye Üreg alispánja helyre nem billenti a köz igazgatási igazság meghibbant mérlegét.

Sőt az egyik (T. G.) ellen lázítási és bünygi feljelentést is tett, mivel az általános tisztességesnek (?) ismert hadházi választás ellen való felebbezés megbeszélésére népgyűlést mert összehívni.

De meg vagyon írva: még is most a főld. Hadházon is egyet fordult az események Glóbusa s most a kik alul valának, felül kerekedtek — legalább erkölcsileg.

Hej! milyen isteni lett volna az éber szolgabíróságnak a socializmust, ezt a divatos tarsadalmi betegséget háttérül oda festeni bizonyos általa scenirozott kétes igazságu ügyeknek.

De a fránya social-bacilus nem talál ott talajra. Ugy jár, mint a philoxera, mely állítólag megvakul a hadházi jó bortermő homokban.

Az elrettentő példának szánt ítélet is hasra esett.

Sőt a törvényszék is (rettenetes! alkalmasint az is titkos 48-as) a T. G. ellen lázításért tett feljelentést egyszerűen félre tette.

Szegény Tatar! Nem ülhet le egy napot sem a S. J. közs. jegyző által előre hangosan hirdetett, neki szánt két esztendőből.

Busol is rajta mód nélkül, hogy kell neki ennyi ideig a maga kenyerét enni. Holott jó a karó i erővel ingyen állami kószthoz akartak jutattni. S most az ártatlan jegyző áll törvényt bizonyos gyanus származásu erkölcsi bizonyítványokért, melyek a vakmerőség határán túl menő merészséggel két tisztességes embert igazgatónak, látónak, politikailag közveszélyeseknek deklarál.

A híres választást ugyan jóvá hagyta a megye, de reméljük, hogy a közigazgatási bíróság másként ítél. S ha az megerősíténé, akkor is kisüt majd erre az igazság napja. Mert a hadháziak — másként nem nyerhetvén elégtételt — bíróság elé vitték a híres jegyzőkönyvet, mely a legszebb lefolyásnak tünteti fel ezt a kinevezéses választást.

De a nemezis is segít a meghurczolt, végig szenvedett hadháziaknak az elégtétel szolgáltatásban.

A rájuk erőszakolt bíró lemondott, mert kisült, hogy az árvák pénzéből tekintélyes összegeket magánál feledett, melyeket 1—2 évvel ezelőtt — mint árva gyám — beszédt.

Ismerjük az ügyet, de nem akarunk a hivatalos vizsgálatnak elibe vágni. Azonban figyelemmel kísérjük, vajjon a hivatalos gépezet, mely nem is gőz, hanem villanyos erővel működött mikor bizonyos választási — mondva csinált — kihágást kellett sulytania, lesz-e olyan erélyes: mikor az árvák pénzéről van szó.

Annait már is konstatálhatunk, hogy az első pár eset feljelentése után mintegy három héttel ment ki csak F. E. főszolgabíró s akkor is — az egyik megnevezett tanu a rögtönös idézésre meg nem jelenhetvén, mert éppen kapálni volt a mezőn — azt a kijelentést tette, hogy majd kihallgatja azt is az első kapálási bevégeztével. Miért nem: majd h a f a g y ! . . .

No de a napokban kint járt Czeglédy tiszti ügyész s Budaházy számvevő a megyéről. Reméljük ezek az urak ugya megye, mint saját repetatiójuk érdekében nem veszik tréfára ezt a nagyon is komoly ügyet . . .

Bizony, nem érdemelték a jó Földy pártiai sem a felettök álló egyes hivatalosok, sem a sors részéről, hogy annyi bajnak, zaklatásnak, küzdelemnek legyenek kitéve, mert míg a városnál ilyen sötét kép tárul elibünk, *) addig a ref egyháznál, a hol a vezetők és tagok között meg van a kölcsönös bizalomszülte egészséges egyetértés, a közjó iránt való buzgó, munkás szeretetnek igazán

*) Hát még ha mindent lefestenénk, a miről tudomásunk van, pl. S. J. jegyzőnek a legkészebbi közgyűlés jknyve szerkesztésénél elkövetett legujabb s éppen az á-vaüggyel kapcsolatos stiklijét is.

felemelő jeleivel találkozunk. — A megyében páratlanul szép külsejű s modern berendezésű új iskolája hangosan hirdeti ezt.

Csak nem rég hoztuk a hirt, hogy a hadházi 8 tanító 100 frtot adott a debreczeni egyetem alapja javára. Ugy rakták össze fillérenként 4 év alatt csekély jövedelmekből. Az l. temetkezési egyesület meg 500 frtot áldozott az iskola berendezésére s most jutott tudomásunkra, hogy Hadházy Péter polgár ugyan erre a célra 100 frtot adományozott s értesülésünk szerint szép példaadása nem marad követetlenül.

Régi elült iskoláját is ujonnan akarja építtetni az egyház teljesen modern stílusban s berendezéssel. — Erre is talált az egyetértő buzgóság olyan alapot, mely a lakosság megterhelése nélkül teszi lehetővé a szép szándék kivitelét.

Valóban a legnagyobb elismerésre késztet a hadházi ref. egyháznak ez a nemes iparkodása.

De hát uraim! a kik ott az egyháznál ily szép eredményeit mutatják fel a közügyek egyetértő, tisztességes, becsületes szolgálatának: nem tehetnék-e azt meg, hogy más téren is egyetértve, teremtsenek egészséges, tiszta erkölcsi alapon álló közszellemet, mely a közügyek vezetése, intézése terén a pártatlan, személyekre nem tekintő igazságot, jogot, tisztességet állítja fel irányelvül s szembe száll bárkivel — álljon magas vagy alacsony fokán a hivatali s közéleti latorjának — aki ezek ellen vét ? . . .

A Hadház iránt érzett igaz szeretet veteti fel nekünk ezt a kérdést, melynek népet közelebbi nehéz küzdelmeiben a politikai érettségnek, a tuzásoktól ment, a törvényes alapot egy pillanatra el nem hagyó, mégis határozott, tiszteletet parancsoló eljárásával megtámadott igazi védelmében minden elfogulatlan szemlélő rokonszenvét megnyerte.

Gondolkozzanak ezen a kiket illet s tegyenek lelkök benső sugallata szerint, hogy a közügyek szolgálatában az igazság, jog és tisztesség legyeen megbecsült érdem, ezek ellenkezője pedig megvetett bűn, s mely ellen nyílt sisakkal harcolni a közügyek iránt való elengedhetlen kötelességnek ismerik. Ez a harc szűli meg a békét, nyugalmat s az egészséges haladást minden téren abban a jó hajdu városban.

Ez a mi erős meggyőződésünk, mely az ott levő viszonyok ismerésén alapszik.

A vármegye rk. közgyűlése.

— A kormány üdvözlése. —

Saját tudósítónktól

Debreczen, jun. 5.

A mezei hadak elég szép számban össze gyülekeztek a mai hódoló közgyűlésre. A városban lakó urak is benéztek, azonban a vidéki vezérserepet vívó egyének mintha hiányozni akartak volna — szóval a mezei hadak voltak a teremben. — Ez aztán azt okozta, hogy a hajduk vármegyéje lehajtotta fejét Bánffy basa előtt, de nem vette észre ő sem a királyt, a kinek az egész dolog köszönhető, pedig Hajdúvármegye előtt már példák állottak. Szóval csak a mezei hadak voltak jelen, a kik szó nélkül szavaztak arra, amit K a r a p M ó r i e z és az alispán indítványozott. Ezután a király képével szembe meg kell már festetni a Bánffyt is.

¹/₄ 10 órakor néhány üdvözlő szóval nyitotta meg gr. D é g e n f e l d József főispán a közgyűlést. Első tárgya a törvények kihirdetése volt, mely után szó nélkül tudomásul vették az állandó választmány hat. javaslatát a községi pótadók tárgyában kiadott min. rendeletről, az alispán jelentését a H. Böszörmény, H Nánás és H. Dorog illetékel történt

megterhelésének megfelelő bevezetéséről s Demjén Lajos nádudvari — és és L é v a y Márton h-böszörményi lakosoknak virilis bizottsági tagokká történt behívásáról.

Ekkor következett aztán a kormány üdvözlése ügyében beadott indítvány.

W e s z p r é m y Zoltán főjegyző szó szerint felolvassa ugy az indítványt, mint a határozati javaslatot, melyek mindenikének meg van az eddig olvasott hasonló czélú fogalmazványokkal szemben az a nagy előnye, hogy hangsúlyozza, miszerint a javaslatok Magyarország jogos igényeit, a katonai nevelés ügyében nem teljesen, csak n a g y r é s z b e n eléglik ki s ezért a kormánynak közönetet indítványoznak. A főjegyző a határozati javaslatra támadt éljenzé-re és a főispáni biztatsra már olvasni akarta az elkészített feliratot mikor felállt R á s ó Gyula kir. tan. alispán s indítványozta, hogy a közgyűlés fejezze ki ez alkalomból bizalmat is a kormány iránt s F e j é r v á r y Géza honvédelmi miniszter iránt is, a kikhez külön feliratot is intézzen. Ezt is elfogadták s ekkor felolvasta, — beleszóve a bizalmat is, W e s z p r é m y Zoltán főjegyző a miniszterelnökhöz intézett felirat szövegét, melyet szintén helyeslő tudomásul vettek.

Ekkor aztán gyorsan lement minden, Hunyad vármegye átiratával szemben hivatkozott már meglett felterjesztésükre, Csánadvármegye feliratát pedig pártolták.

H.-Böszörmény város polgarmestere, a város és D. K i s s Gábor ottani lakos meg egyeztek az iránt, hogy bizonyos földet elcserélnek; ezt a böszörményi tiszti ügyész megfelebbezte s a közgyűlés állandó választmány javaslatára értelmében meeszemmisítette a szerződést.

Öz v. S z ö l l ö s s y Jánosnének néhai férje három havi fizetését halotti negyed címén kiutalványozta.

Még a főispán jelentette be B e r e n c s y Jánosnak h. nánási tb. tiszti ügyészé történt kinevezését s egyuttal M i s k o l c z y Lajos közig. gyakornokot tb. s z o l g a b í r ó v á n e v e z t e k i s ezzel a közgyűlést bezárta.

TARKA-ÉLET

Köszönet.

Köszönöm a személyi hirt.
Erdemlem-e? nem kérdem.
Hisz' — tudjuk — ügyis ritkaság
Ma a valódi érdem.

Szerénységben nem szenvedünk,
Ütünk a recam-dobra.
Manapság egy ké z t ő l e r e d
A költő verse, szobra.

Köszönöm a személyi hirt,
De mégse irtam volna:
Elolvassák hitelezők
S nyakamra jönnek holnap.

Sebestyén diák.

Pünköszt-napi történet.

Ezt a történetet Atyám Uramtól hallottam, a ki pedig szín'e odakatonáskodott volt a narancsvirágos talijan országban . . .

Nem is tudom már, hogy Viczenzában vagy pediglen Mantovában feküdtek akkoron a vitéz Dom Miguel bakak ? . . .

A kapitány ur Schwabekopf — vagy mi is volt a neve — volt a legöregebb a »H a u p t l e u t é k« közt . . . Nagyon öreg katona volt már, volt neki vitézségi érdempénze még az auszterlitz világozatából is . . . Egészen ősz volt. Sok sebbel, sok csatában nyerte meg a három aranycsillagot. Szikkadt, barna színű veterán volt, mintha bronzból öntötték volna arczára álcát; de itt-ott egy

egy halavány rózsásfehér színben változó vékony forradás is . . .

Aztán az udvaron együtt állott a század, ép pükköst napja volt; — virágos, illatos olasz pükköst piros rózsákkal.

Hadi időben minden kis mulasztásnak, elnézésnek nagy a büntetése, az ezredes ingerlékeny ember volt s azonnal parancsolta az öreg Schwabekopfnek:

— Kapitány ur menjen a profószhhoz, adja be a kardját!

A kapitány nem szólt semmi, csak tisztelgett s egy bágyadt köny végig gördült arcán, mikor megfordult . . .

A folyosón kellett végig menni. Ott voltak felaggatva azok a hosszú, egy csöves gyújtásos fegyverek. Hadi idő volt, a fegyver megvolt töltve és a kapitány ur Schwabekopf, a ki talán még Jenánál kapta volt az arany metalláját, leakasztott egy fegyvert, aztán reádült a hosszú csőre, elrántotta valahogyan a ravaszt, tompán dördült a fegyver s a piros vér egész becsap a hófehér falat, mintha piros szederlével öntötték volna végig . . .

És az öreg Schwabekopf kapitány bizony nem is adta be soha a profószház a kardját . . .

Paulus.

Aki a menyébe szerelmes.

— Saját tudósítónktól. —

Debreczen, június 5.

Nyílnak a jácintok, a tulipánok. Csupa derű, csupa fény, mosolygás minden. A nyárelőt éljük, bókolva ringatózik szemünk előtt a kalász. Öreg emberek, kiknek megroskadt vállát sok nehéz év még nehezebb gondja nyomja, szinte felejtének a magérlelő nyár kinálkozó gyönyöreit lesve, titkait fürkészve. Ki gondolna ilyenkor a meghalásra? A szerelmenek, a világot élők boldog érzésnek van most a szezonja. Az tölti be csorduit a fiatalok szívet s néha — az öregekét is. Csakhogy l' a g e d i f i c i l l e kései virágzása nem a boldogság, hanem tragédia magvát hordja magában.

A kórház egyik csöndes czellájában fekszik egy öreg ember. Hatvanöt éves már, régen kószolt bele az életbe, kenyerének javán jóval túl van már. Kinos hörgése megzavarja a szoba csöndjét, mármár alig révedező szemei előtt egybefut minden. Jaczintnyítás, vadgalamb-bugas idején maga tört a maga öreg élete ellen, hogy eloltsa azt a gyertyát, melyről pedig az vagyon megírva: Isten adta, Isten veheti csak el.

És a tetteinek oka: a s z e r e l e m, mely játékot üzve az öreg ember szívével. tragédiájána: lett o z o j a.

Ugy esett, hogy S. J. gazda ember — ki már jól benne van a hatvanban — szerelmes lett. Szerelmes lett vénségére, öreg korára, olyan szerelmes, mint egy tejfölös száju gimnazista. De elvégre megesezt az már más öreg emberekkel is, a kései virágzás nem olyan feltűnően ritka. Más okozta a tragédiát.

Egy fiatal menyecskebe lett olyan nagyon szerelmes S. J. gazda, de az a fiatal menyecske — a s a j á t m e n y e v o l t fiának híres felesége.

És olyan erős volt ez a szerencsétlen szerelem, hogy nem tudta magába fojtani, elnémítani az öreg ember, bevallotta menyének. De érezte lehetetlen szerelmének fonakságát és csak egy uton remélt menekülést az örvényből — é l e t é v e l akarta megváltani vallomását.

Szobájába zárkózott levette a falról rozsdás pisztolyát, oda szoritotta homlokához és elsütötte. De a lóvés nem sikerült, a golyó megakadt a homlokcsontban s a szerencsétlen öreg csak eszméletét veszítette a kínok között. Hozzátar-

ozói a lóvés zajára rátörték ajtaját s behozták a kórházba.

Most ott fekszik élet és halál között lebegve a kórházban a szerencsétlen öreg ember, kinek az lett tragédiájává, a mi másnak boldogságát termi meg: a z ö r ö k s z e r e l e m . . .

A gellérthegyi fojtogatók.

— Széjjel verték a fejét. —

Saját tudósítónktól.

Budapest, június 5.

Egy alig huszonegy éves fiatal ur embert gyilkoltak meg s raboltak ki oly módon, ami emlékeztet a vad indus fojtogatók rémes gyilkosságaira.

A rémes rablógyilkosság péntek éjszaka történt a Gellérthegyen, hova a dunaparti kurta korcsmákból is felhangzik a mulató matrózok s csirkefogók rikoltó danája, kísérve egy-két festett arcú leány rekedt, pálinka ízű énekétől . . . E rémes rablógyilkosságról, melynek a kés, a fojtogató kötél, a súlyos bunkós bot voltak az eszközei, igen érdekes részleteket ír fővárosi tudósítónk.

A kunyhó titka.

T i l l Gábor székesfővárosi mezei rendőr Pénteken reggel hét órakor hivatalos körutját végezte a K i s - G e l l é r t h e g y e n, melynek északi részén egy magános kőkunyhócska áll. Csupán egy szobája van, az is olyan, mint egy siri lyuk, Senki sem lakik benne, a kunyhó környéke buja, zöld füvel van benőve, begyepesedett az ösvény is mellette, melyen haladva a mezei őr a kunyhó közelében vérfoltokat látott . . . Izgatottan, rémes sejtlemétől elfogva közeledett a kunyhóhoz, amelynek ajtaja sem volt, majdnem a földre esett rémületében, a földön a vértócsában uri ruhás halott feküdt. — A koponyája egész szét volt zúzva, orcáját is az orrág eltorzította a rémes seb. A zsebei is kivoltak forgatva, miből látni való volt, hogy gyilkosok foszthatták ki.

Rendőrségi vizsgálat.

A mezei őr rémületen futott le a gellérthegyi rendőrszobába. Azonnal telefonoztak a főkapitánysághoz, honét S z o m b a t f a l v y detektív főnököt, két rendőrtanácsost, vizsgáló bírót, rendőrorvost, csomó detektívet s rendőrt küldtek ki a helyszínére.

A megejtett rendőri vizsgálat megállapította, hogy a gyilkosok valószínűleg ketten voltak. A halottan elegáns drap ruha volt, Jäger-ing, fehér alsó nadrágjába A. L. betűk voltak hímézve. Dus szőke haja volt, szőke ritka bajusza. Mellette méter hosszú véres kötél hevert, tenyér nagy, két kilogram súlyú kő, melyel a koponyáját zúzták össze. A sötét kék nyakkendő levolt szakítva a melléről, mi azt bizonyítja, hogy dulakodott a gyilkosokkal, véres keze is, a mellett bizonyított, hogy erősen védekezett. A nyakszirtén, a nyakszirt felett — is fedeztek fel egy egy késszurást és a nyakán horzsolást, valamint körömnymokat, a balkezen és a fején a kővel esetleg vassal ejtett zúzási sebeket. A gyilkosság éjféli előtti történhetett.

A fojtogatók a lesben.

A gyilkosságot a rendőri kutatás szerint a következőképpen hajthatták végre:

A rablógyilkosok vagy az oduban, vagy mellette lesekedtek az áldozatukra, kinek jövede előttük már valószínűleg jelezve volt. S hogy a gyilkossághoz már előre hozzákészülték, bizonyosság mellett ez a körülmény is, miszerint a kunyhó ere-zéről csüngő kötélből egy darabot jó előre levágtak s azt behasználták a gyilkos-agnál.

A sötétből aztán úgy ruhanhatik a gyanúlan fiatalra, kötelelve a nyakába, megszurván a fejét, majd így aztán be is huroczták az oduba, hol leteperték, megfojtották

a fejét széjjel verték, és zsebeit kikutatván minden értékes holmiját magukkal elrabolták. Csupán az aranygyűrű maradt meg a kis ujján, melyet a fejből reác-orgott aludtvertől nem láthattak meg . . . Azután pedig a kegyetlen fojtogatók csendesesen magára hagyták a holttestet, a füvel körülött gyilkos kunyhót, mint kísértetek titkos odujokat . . .

Felismerték a halottat.

A holttestet a rendőrség beszállította a morgueba, hol délre már agnoszkálva is lett a véres, eltorzított hulla, Appel Mór fogtechnikus, ki a rendőrségnél már a korai órákban tudakozódott ugyanez éjszaka eltűnt fia után, most a holttestben felismerte fiát Appel Lajos ékszerészt.

A szánandó öreg ember sirva adta elő a rendőrség előtt, hogy fia, ki ékszerész volt, csütörtökön este hat óra előtt hazasietvén, így szólt hozzá?

— Add ide, kerlek azt a három pár brilliáns fűbe való, amelyet tegnap átadtam neked, vevőm van rá. Nagyon sietek, mert várnak.

E drágaságok összesen ezer hatvan száz forintot értek, de ezenkívül még két arany remontoir óra és két hosszuszemekből összerakott aranyláncz, több gyűrű és mint egy hatvan forint készpénz volt nála, ezt mind elrabolták a gyilkosok.

Keresd az asszonyt.

A rendőrség nagy erővel keresi a kegyetlen gyilkosokat, s már annyi meg van állapítva, hogy a gyilkosságot olyanok követhették el, akik tudták, hogy a fiatal embernél drágaságok vannak, ezek a czinkosok csalhatták ki aztán a «vársárlás» ürügye alatt a fiatal embert az elhagyott Gellérthegyre.

A rendőrségnek egy ismeretlen fiatal, csodaszép, elegáns asszony ellen van nagy gyanuja, kit a meggyilkoltat Budán estendet együtt láttak, ki nem lehetetlen, hogy czinkos társa volt a fojtogatóknak s mézes, kabito szavaival, szenvedélyes ígéreteivel ez az asszony csalta ki a fiatal embert a gyilkos kunyhóhoz, hol annak semmi keresni valója sem volt, de hol annál könnyebben végezhetek vele . . .

A vérbe, a gyilkosok borzalmas, állatias kegyetlenkedéseibe is lealjasodnak tehát már a fehér nyaku, rózsásszájú csodaszép asszonyok, bizony romlott Sodoma és Gomorrha levegőjü az a főváros bűnös világ s lehet véres titoknak titka marad örökre a gellérthegyi fojtogatók eme rémes tüzelve is. ?

Ujdonságok.

Piros pükköst.

A közönséges kerti rózsza is kibontogatja már e napra illatos gyöngé szirmait. Különösen kedves diszei a falusi kerteknek azok a kis vérpáros rózsák, miknek, mint nagy piros pecsét olyan az alakjuk s mik aztán rózsássá, pirossá is teszik a pükkösti napot.

A pükkösti nap története, mint azt Lukács apostol megírta, az égi titkok megszentelt világával áll egyenest összeköttetésben. Mert e napon, midőn közakarattal együtt valának a tanítványok, «nagy hirtelenséggel lőn az égből, mintegy sebesen zúgó szélnek zendülése, mely eltélé az egész házat, amelyben ülnek vala. És látának kettős tüzes nyelveket; és üle mindenekre ezek közül. Megtelének pedig mindnyájan Szent Lélekkel és kezdenek szólni más nyelveken, a mint a Szent Lélek ad oda nekik szólniok.»

És megraggyantak az egyszerű tanítványok szemei s mintha ciprusi bort kínáltak volna, olyan mézes-édes lőn a beszédük és elindulának minden irányokban terjesztésére a

igaz hitnek. És álmélkodának és hitet nyerének mindenek, kik őket hallgatták . . .

Az ige, az Isten fenszöges igái e naptól lettek magyarázva a földi nyomorúság völgyében senyvedő minden népeknek. S e naptól lón minden népekkel közös és közölhető a szeretet vallása, melyből az üdvösség, a boldogság, a menny harmatos virágy fakadtak a pogányvilág kopár, rideg sirjain is . . .

Piros pünköszt napján harangoznak. A sugár torony kilátszik a pusztába. Magános vándor sivár homok pusztán, kanyargó mezei uton. Pünköszt napi harangok zúgó bűgő hangjai mint tüzes nyelvek, aként rezegnek szívében, lelkén. És piros pünköszt napján, mint átomban, virágos kertét lát, fehér-piros rózsák benne s kerti falócán fehér arcú, fehér ruhás leány virág leveleket szaggat, vajjon kire gondol, vajjon mit álmodik piros pünköszt napján? . . . S kint a homok pusztán megy, fáradtan ballag tovább a szomorú vándor, alig-ig hallja már a pünköszt harangot . . .

Paulus.

* **Lapunk legközelebbi száma a keltős ünnep miatt kedden, f. hó 8-án délután fog megjelenni; a midőn ezt tudatjuk, boldog pünköszt ünnepeket kívánunk t. olvasóinknak,**

* **Pünköszt istentiszteletek.** Folyó hó 6-án Pünköszt első napján délelőtt az ev. ref. templomokban az istentiszteletek a következő sorrendben tartatnak meg: a nagytemplomban K. Tóth Kálmán lelkész, a kistemplomban Dicsőfi József lelkész, a Kossuth utczei templomban B e l t e k y Lajos s. lelkész, az ispotály templomban M i t r o v i c s Gyula lelkész. Ünnep első napján délután és másodnapján délelőtt s délután az összes ev. ref. templomokban a legatusok fognak prédikálni a következők: e l s ő n a p a nagytemplomban S o l t é s z Elemér esk. felügyelő, a kistemplomban N a g y Sándor senior, a Kossuth utczei templomban B o g d á n Lajos 4. th. az ispotály templomban C s e r n á k Béla esk. felügyelő. Ünnep második napján, hétfőn délelőtt: a nagytemplomban N a g y Sándor, a kistemplomban C s e r n á k Béla, újtemplomban S o l t é s z Elemér, ispotályban B o g d á n Lajos, délután a nagytemplomban C s e r n á k Béla, a kistemplomban B o g d á n Lajos, az újtemplomban N a g y Sándor, az ispotályban S o l t é s z Elemér. — Az ágost. hitv. ev. templomban a következő sorrendben fognak leteolyini: Pünköszt első napján d. e. 10 órakor M a t e r n i Lajos lelkész, d. u. 3 órakor G e i s z t l i n g e r Pál s. lelkész. Pünköszt második napján d. e. 10 órakor konfirmációt végzi M a t e r n y Lajos lelkész, d. u. 3 órakor ima G e i s z t l i n g e r Pál s. lelkész. Mindkét ünnepnapon a délelőtti istentisztelet után az Ur szent vacsorája fog kiszolgáltatni. — Izr. istentiszteletek lesznek a holnaputáni ünnepeken: Reggel 6—8-ig, délelőtt 9—11-ig. Hétfőn »Házhorah« tartatik a Kis-uj-utcai imaházban reggel 7—8-ig, délelőtt 10—11-ig. Iskolahelyiségben délelőtt 10—11-ig.

* **Egyházkerületi főjegyző választás.**

Tóth Sámuel tiszántuli ev. ref. egyházkerületi főjegyző ezen állásáról lemondván, a tavaszi egyh. közgyűlés K i s s Áron püspököt bizta meg azzal, hogy a főjegyzői szék betöltéséről gondoskodják. K i s s Áron püspök ma a következő szép körlevelben rendelt el az egyházkerület espereseinek, hogy a szavazást egyházmegyéjükben rendeljék el s az összegyűlt szavazatokat hozzá július 15-ig bezárólag küldjék be:

A Nagytiszteletű Esperes Uraknak.

Tudva van nagytiszteletű esperes urak előtt ama nagy veszteség, mely tiszántuli egyházkerületünket 25 éves buzgó, valódi

hivatást tanusító, szakavatott főjegyzőjének Nagyt. Tóth Sámuel Urnak hivatásáról való lemondásával érte. Az ő helye bizonyára nehezen, sőt aligha lesz pótolható; nélkülözése felett egyaránt aggódhatunk mind anynyian. — Midőn a főtiszteletű és mélt. egyházkerületi közgyűlés az említett érdekekben gazdag férfiú lemondását — a személye iránt érzett általános szeretet és tiszteltől indítatva elfogadta emlékének megörökítése czéljából javaslatával az esperesi és gondnoki kart megbizta; — engem is megbizott, hogy az üresen maradt főjegyzői szék betöltéséről gondoskodjam, hogy a szavazást elrendeljem.

Tisztelettel kérem tehát nagytiszteletűségeket, hogy egyházmegyéjük területén a szavazást elrendelni akképen méltóztassanak, hogy az összegyűlt szavazatok f. évi jul. hó 15-ig bezárólag hivatalomhoz betérjeszthetők legyenek.

Felkérem arra is Nagytiszteletűségeket, hogy a lelkész és előjáró urakat sziveskedjenek utasítani, hogy a szavazatok kiállításakor az idevonatkozó szabályoknak eleget tegyenek, hogy ne legyünk kénytelenek mint már más alkalommal is történt több szavazatot alaki hibák miatt érvénytelennek nyilvánítani.

Teljes tisztelettel

Debreczen, 1897. június hó 5-én.

Kiss Áron

püspök.

Mint értesülünk, e kiváló egyházi tisztség betöltése czéljából már meg is indult a mozgalom egy a nagyevű elődökhöz teljesen méltó egyén személye körül, a kihez párt és érdekkülönbség nélkül csatlakozhatik minden a kerület ügyeit szívében viselő, egyháza érdekeivel törődő s annak ügyei intézésébe befolyással bíró férfiú aki nem más, mint a debreczeni ev. ref. egyház egyik kiváló lelkésze: Dicsőfi József.

* **Személyi hir.** K i s s Áron ev. ref. püspök tegnap este városunkba visszaérkezett Budapestről, hol a báró B a l d á c s i a l a p i t v á n y ügyében tartott ülésén vett részt.

* **Pályázatok a városhoz.** Gróf D é g e n f e l d József főispán ma kiírta a pályázatokat Debreczen sz. kir. városánál megüresedett állásokra, Üresedésben van egy s z á m v e v ő s é g i s z á m t i s z t i á l l á s 950 frt fizetéssel és 150 frt lakbérletmennyel egy a d ó p é n z t á r i s z á m t i s z t i á l l á s 700 frt fizetéssel és 150 frt lakbérrel végül egy r e n d ő r b i z t o s i állás mellyel 700 frt fizetés és 100 frt lakbér jár. Pályázni akarók kérvényeiket kellően felszerelve július 15-én délután 5 óráig adhatják be a főispáni titkári hivatalhoz.

* **Vizsgálat a rendőrségnél.** Három nap után ma végre gr. D é g e n f e l d József főispán és dr. M e d v e Zoltán főispáni titkár befejezték a vizsgálatot a rendőrségi hivatalokban. Ma a legutolsó a IV. ker. mezőrendőrkapitányság volt, hol, valamint a többiekben is pontosságot, rendet és az ügyek gyors elintézését tapasztalták.

* **Tisztújítás Nyiregyházán.** Junius 26-án tartják meg Nyiregyházán a városi tisztújítást, mely igen hevesnek ígérkezik, a mennyiben a függetlenségi párt ez alkalommal akarja kiközösíteni a képviselőválasztáson szenvedett csorbát. A leghevesebb küzdelem — mint levelezőnk írja — a polgármesteri állás betöltésénél lesz, melyre a függetlenségi párt B e n i c z k y Miksa volt országgyűlési képviselőt jelölte, míg a kormánypárt az eddigi polgármester B e n c s László mellett kardoskodik. A tisztú ügyészi állásra a függetlenségi párt H u d a k Károly ügyvédet a jelenlegi ügyézt, a kormánypárt pedig S á r o s s y Sándor dr. ügyvédet jelöli. A többi tisztúgyre is mindkét párt állított jelöltet. A tisztújításon a megye új főispánja F e i l t z s c h Berthold fog elnökölni, ki előre-

láthatólag erősen fogja a kormánypárt érdekeit támogatni. Kétségtelen azonban, hogy az ellenzék a küzdelemből győztesen fog kikerülni.

* **Érdekes hangverseny.** Urnapján, e hó 17-én érdekes hangversenyben fog részélni Debreczen közönsége. Ugyanis a debreczeni dalegylet több fővárosi zeneművészettel és énekesnővel együtt hangversenyt fog rendezni a nagyerdői D o b o s pavillonban. Az érdekes műsort, melynek összeállítása most foly, annak idején közölni fogjuk.

* **Az iparos kör nyári táncvigalma** ügyében a rendező bizottság megalakult s annak megtartását június 27-re (Vasárnap) a M a r g i t f ü r d ő d i s z t e r m é b e n elhatározták. A meghívók kinyomatását és szétküldését megrendelték.

* **Rendkívüli közgyűlés.** A debreczeni kerületi betegsegélyző egyesület f. hó 13-án, vasárnap délután 2 órakor a városháza nagytermében B e r g e r Jenő elnöke alatt rendkívüli közgyűlést tart, amelynek tárgya több a pénztár kebelében megüresedett állás betöltése lesz.

* **Az operai ballet Debreczenben.** A nagy kir. operaház balletje vidéki körútra megy. A kaczer pirouttek, nem fölöttébb szemérmes entrechath és a sóvárgó pas de deux nem tartoznak a helyi érdekű dolgok közé. Nemcsak a dal zengi át a béczeiket, de a fentebb említett piouett is. Azaz, hogy inkább a ugorja, Csak jó láb kell hozzá. Mivel pedig a vidéki publikum ugyan részesezik a dalokban, de legtöbb esetben nélkülözi a piouettet csapó lábakat: a ballerínák vidékre mennek. Különös pikantiát ad a dolognak, hogy a körútra induló ballerínák közül néhányan résztvettek a famózus kaszinói szupékon is. A hódító utra menő trikókat és habkönnyű túllangl szoknyácskákat különben ugyancsak sok alakban lesz alkalma látni a vidéknek. A Csárdásban, a Bécsi keringőben, a Nap és Földben, a Babatündérben és a Piros cipőben. — A társasággal megy Carboni balletmester, továbbá Mayer Adolf is, az Operaház kiűnő angolkürt művésze, ki a Káldy-féle kurucznotákból fog néhányat előadni és Csizsár Irén operáénekesnő, ki operáriákat fog énekelni. Az első két előadás e hó 9-én és 10-én Kecskeméten lesz, onnan Szegedre meennek a ballerínák s a vidéki hírlapírók nyugdíjintézeté javára rendeznek előadást, azután Debreczenbe jönnek s majd sorra járják Szabadkát, Baját, Zombort, Eszéket, Pécsét és egyéb nagyobb városokat.

* **A debreczeni polgári kör júniálisa.** A debreczeni polgári kör júniálisa saját könyvtára javára f. hó 19-én a nagyerdői Dobospavillonban, Racz Karoly zenekara közreműködésével, zártkörű júniális rendez, melyre már a meghívók is szét lettek küldve. — A mulatság este 8 órakor kezdődik, a belépítidij személyjegyre 1 frt, családjegy 3 frt. A jegyeket, csak a meghívók felmutatása mellett lehet váltani Serli Ede és Szent Királyi Tivadar urak üzlétében. A rendező bizottság mely városunk előkelő polgárságából áll mindent elkövet a mulatság sikere érdekében. Hisszük is, hogy ez a legsikerültebb júniális leend.

* **Elfogott tolvaj.** Tegnap este M o s k o v i t z rendőrügynök ügyes fogást csinált. Elfogott egy vakmerő tolvajt, kinek bizonyára nem ez az első csinyje. Még ugyanis mult hó 27-én egyik bécsi czég utazójától ki egy n. károlyi vendéglőbe volt szállva, egy börladát loptak el, mely tölve volt értékes mintakkal, finom bőrvövekkel, különféle vászakkal stb. S z u r k s z Jakab vendéglői portás feljelentésére körözték a tolvajt, kinek kiletét már akkor is sejtették. De a nyomozás nem vezetett eredményre, mert a tettes eltűnt. Tegnap végre M o s k o v i t z rendőrügynök az utcán felismerte és letartóztatta a tolvajt S z i l a b a Károly péksegéd személyében, ki néhány nap óta Debreczenben L a m p r e c h t Károly péküzletében dolgozik S z i l a b a ki csejtői (Nyitramegye) születésű, 25 éves r. kath. vallású, nőtlen, a II. ker kapitányság

Csak egyedül ballag most, a mendikáns már előre sietett.

Neki pihenésre van szüksége: három faluban éppen nyolczszázötvenöttször kell elzengedeznie holnap a Szent Lélek eljövételéről szóló éneket . . .

A légatus ünneplője kissé vén és kopotás, a hosszú ferenczjosef-kabát nem is az övé, de — bizakodik — annál fiatalabb, szebb lesz a szava s a hivek előtt ez a fő.

Próbálja utközben, mondogatja a prédikációját elülről hátra, azután visszafelé. Megy mindenképpen, mint a karikacsapás! A súlyosabb mondatokat belekiabálja a távolabb rügyező erdőbe, a hangja érczes, tisztán csengő. Fogadni merne, hogy leszen sűrűkönyhullajtás ott a hátulsó padokban, a nagy zsoltáros, okulárés anyókák között!

A tavaszi napfényben most megcsillan a szentegyház sugár bádog tornya.

Es a jókedvű vándornak hirtelen eszébe villan, hogy ejnye, ott a temp'omban alighacsak hátulsó padok és pápaszemes anyókák vannak; lesznek ott bizonyosan szép faragott s talán kék bársonnyal bevont első székek is mindjárt szemközti és veszedelmesen közel a szószékhez.

A tiszteletes — úgy tudja — fiatal ember s nem lehetetlen, hogy valami aranyos kis felesége van. A tanítóék, jegyzőék kertjében talán egy bokrétára való feszlő virágszál, valami kastélyféle is látszik amott . . . ejnye, ejnye. S azoknak a pajkos kis falusi libákak olyan ritkán van szerencsájük egy-egy magukfajta szép beszédű fiatal emberhez és azok nem tudnak sirni, ha még olyan érzékeny is a prédikáció, dehogyan tudnak; — nevetni tudnak ők csak, kacagni szívből, édesen — ha rájuk jön, még a szentegyházban is — mint a kis ezüstsengetyűk.

Igen — mintha hallaná — most csendült el a harmadik harangszó; kezében a bibliával s az imádságos könyvvel (hátra benn van a Miatyánk és a prédikáció is leírva) ott megy ő komoly méltósággal a tiszteendő ur oldalán. A templom zsufolva. A pápaszemes anyókák, a kik majd síroknak, már buzgó mondják a zsolnárt . . . de nini: azok a bizonyos első székek üresek, senki sem ül bennük. Nagy kő esik le a szívről. Nem jönnek el, bizonyosan nem, már csak kimélemből sem. Igazán szép tőlük. Mar a felalót éneklék, az utolsó versét; ő izgat-mozog, kö-zörüli a torkát, készülődik fel a katedrara.

Most hirtelen csikorogva nyílik a nehéz tölgyfaajtó . . . Gyöngyirágos kalap . . . piros napernyő . . . ibolyás kalap . . . rózsaszín blúz . . . karton zizeg . . . selyem suhog és kering-torog az egész templom, mint valami tulzsfolt óriási kö-hinta . . .

Valahogy följut a szószékre, lesüli a szemét . . . az imádságot kiolvassa, jó szerencse, hogy bor-ónyi betűkkel van nyomtatva. A tekstuust is megtalálja s no most — kezdi az orációt: „Keresztény Atyámfiai! . . .” Több egy betű sem jut eszébe, sem elül, sem hátul. Kicseni az imakönyvből az írott szöveget és olvasni kezdi.

Minden jól megy, míg föl nem tekint. Ekkor meglátja a jegyzőék Sárkájának a bolyhos szőszke fejét a mosolygásra álló piros ajkát s azt a huncut két kis gödröcskét az édes, gömbölyű arcán . . . Az írott betűk összegabalyodnak szemei előtt, fölkerednek s örült vagtatással kergetik egymást a fehér papíron . . . Most hogy fogdossa el őket? Zsebkendőjét vesz elő, törülgeti a homlokát, a torkát . . . Felelmetes csend . . .

A tiszteletes ur végre felsug: Amen! — Amen! mondja utána ő hangosan és rábug az orgona és raz-ong a zsolnár . . .

A fényes magasságban pacsirtadal cseng csattog . . . a légatus szorongó szívvel ballag a falu felé . . . **Lampérth Géza.**

Nyilt-tér.

Mattoni

Erzsébet sósfürdője

gyógyhely Budapest (Budán).

Idény: május 1-től szeptember 30-ig

Kiváló hatással bír

női bajokban és altesti bántalmakban.

Rendelő orvos **dr. BRUCK J.**, helyetteseként **dr. Polgár Emil**, nőorvos.

Egészséges fekvés, jutányos lakások, jó vendéglő — Pótos közlekedés a társaskocsikon, reggeli 5 órától kezdve.

Állomás hely: **Ferencz József-tér**, a régi Lloyd épület közelében.

A legjobb és legégszűszesebb
ü d i t ő - i t a l .
mely mint asztali ital különösen kedvelt és borral, cognaccal vagy növényi szörpökkel vegyítve kitűnő ízű
vegyülést ad: a

MATTONI-FELE
GISSHÜBLER
SÁVAKO-KI

Itja a szomját, hűsít és felfrisít egyaránt. A legjobb szer a nyári hőség tikkasztó hatása ellen.

Állami és orvosi ellen-
írás alatt
Guber & Ferras
Leghathatósabb
vas-arsen-víz
vérszegénység, női, ideg- és bőrbetegség ellen stb.
Dr. Braun, Chrobak, Kaposi, Neumann stb.
egyöt tanárok által ajánlva.
Eladás: **MATTONI és WILLE**
BUDAPEST, Teréz-körút 37 és Diana-fürdő-épület.
Mattoni Henrik, Bécs és Franzensbad
és minden gyógyszerárban.

Havelok téve szörből 9 frt.
Verseny szövet nadrág 1.75
Elegáns férfi öltöny tartós és könnyű szövetből 7 főtől 24 frt.
Smocking öltöny finom Adriacamgarmból 18 frt.

STEINER JÓZSEF-féle
férfi ruha versenycsarnok
Biedermann-palota
a **pünkösdi ünnepek** alkalmából kivételesen
12 óráig
nyitva marad
a tisztelt közönség részére

KRONSTEINER KÁROLY
első cs. és kir. osztr. magy. kir. szab.
FACADE-FESTÉK-GYÁRA
Bécs, III. Hauptstrasse 120 (saját ház)
Arany érmekkel kitüntetve.

A főhercegi és hercegi uradalmak, a cs. és k. katonai kezeihségek, a vasutak az ipar, hegy- és hutttársaságok, az építőtársaságok, az építészek, és építő-mesterek, valamint a gyári és földbirtokosok szállítója. Ezen facade-festékek, melyek mészből oldhatók, szárazon, porban 40 különböző mintában, egy kilo 16 krtól feljebb szállítatnak és a szintontust illetőleg az olajmázhoz teljesen hasonlóak.

Olajfestékek, padlózatfénymáz, saját gyártmány, fénymázak, festékek, ecsetek stb.

Mintalap, valamint használati utasítás ingyen.

Kiadó bolt.

A nagy Csapó utca elején 335/6 sz. a. egy nagy bolt hozzátartozó pinczékkel 1897 év Augustus hó 1-étől kiadó.

Debreczen, 1897 Junius 5.

Takarék és Hitelintézet.

Hidvéger Mihály

tüzifa raktárában

cser, tölgy, bükk, varga és szerszámfa ölenként és felvágva drótba kötött csomónként

megrendelhető:

Geiger Emilnél Kádas u. 1892., **Gréf J.** óras Kossuth u. a városháza alatt és **Gyórfi Ignátné** fűszerkereskedésében a kollégium mellett.

Iroda Kádas-u. 1892.

Varró leányok
felvétetnek
Eisler Izidor
női divattermében.

Az Ondódon
egy ház utáni föld szabad
kézből eladó.
Ertekezhetni a kiadóhi vatalban

Izzadnak önnek a lábai?

Ha igen, úgy vegyen 22 krért egy tégely

„Mars“-lábkenőcsöt,
mely a lábizzadás, feltörés, talpégés,
fellovágás gyógyítására az egyetlen
biztos hatású szer.

Szétküldési hely: **TAUB ERNŐ**
gyógyszerész laboratoriuma,
Bpest, VI., Lovag-utca 15.

Főraktár: **Török József** gyógyszerész-tárában,
Budapest, Király-utca 12.

Raktár Debreczenben: **Dr. Rothschnek**
V. Emil gyógyszer-tárában.

RABMUNKA.

Tudomására hozom a n. é. közönségnek, hogy a helybeli fogházban kemény fából készített

kerti berendezések

ugyszintén vasállványu kosarakat, valamint

Utazó vessző koferek

legszebb kivitelben, **esztergályos és kerékgyártó munkák, disz virágoszlopok, jég-hűtők, szobabutorok, a házi szükséglethez tartozó bármiféle eszközök, 5 és 10 kilos szőlő szállító kosarak bármilyen mennyiségben raktáron kaphatók és készítésre megrendelhetők.**

Leánynevelő intézeteknek ajánlom a legujabb fajtájú **stikkelő ráamákat**, melyek kiválóan célszerűek, kaphatók minden nagyságban olcsó árak mellett, tömeges vételnél árengedménnyel.

Minden áru igen jutányosan beszerezhető.

Javítások mérsékelt díjszámítás mellett eszközöltenek.
Gyors és pontos kiszolgálást biztosít

Tisztelettel

BERNÁTH JENŐ

rabmunka vállalkozó
a törvényszéki palotával szemben.

GLEICHENBERG GYÓGYHELY

Steierország.

Gyógyoszköszök

Alkalikus-muriatilis források: **Constantin és Emma források**; alkalikus-muriaticus vassavany: **Johanna-kut**; tiszta vassavany: **Klausen forrás**, savó, tej, kefir, dagály fenyő-inhallatió egyes kabinokban; Inhallatió fenyő-tűgözből Respirációs készülék, pneumatikus kamarák, édes savanyuvíz- és pezsgő Caloritor-fürdők, fenyőtű- és ércz fürdők, nagy hydro-therapeutikus intézet, terep gyógyászat, lanyhos, nedves meleg, pormentes. szélszentes levegő, erdős dombos táj. Tengermagasság 300 méter.

Idény Május 1-től Októberig.

Felvilágosítás és prospectus ingyen, lakás megrendelések

Gleichenberg gyógyigazgatóságánál.

CLAYTON & SHUTTLEWORTH mezőgazdasági
gépgyárosok
BUDAPEST, Váci-körút 63. sz.

által a legjutányosabb árak mellett ajánlatnak:

Locomobil és gőzcséplőgép-készletek 2 1/2 egész 12 lóerőig, szalma-kazalozók, továbbá járgány-cséplőgépek, here-cséplők, tisztító-rosták, konkolyozók, kaszáló- és aratógépek, szénagyűjtők,

legjobb sorvetőgépek, boronák, szecskavágók, répvágók, kukorica-morzsolók, darálók, őrlő-malmok, egytemes aczélekék, két- és háromvasú ekék és minden egyéb gazdasági gépek.

Részletes árjegyzékek kiadatra ingyen és bérmentve küldetnek.

Képviselet és bizományi raktár:

BAUER és TÁRSA cégnél
Debreczenben, Nagypéterfia-u. 871 sz.

SERSON C. H.

tapeta gyára **Sz. Morva-Neustadtban.**

Van szerencsém a n. é. közönséggel tudatni, hogy itt helyben Várad-utczán, a Bank-palotával szemben, t. Szalay ur házában úgy **Kolozsvárt**, Monostor-utca 9. sz.

állandó tapéta raktárt

nyitottam,

hol mindég a legujabb gyártmányaim a legizlésesebb kivitelben találhatók.

Miután gyáramban a legolcsóbb tapeta is műizléssel van kiállítva, **olcsón** csinos tapetirozást eszközölhetek.

A tapeták hatása emelésére itt helyben papir-gyurmából megfelelő szines dombor diszletek készülnek, melyek alkalmazásával a szobák többé nem szines papírral bevont skatulyákhoz hasonlítanak.

Főtörekvésem; szolid áron szolid munkával szolgálni, mit annyi-val inkább tehetek, mert a kiadási többlet, mit a tapeta árus kénytelen felszámítani, nálam a megrendelő javára esik; de még a legujabb mintákban válogathat.

A n. é. közönség pártfogását kérve, szolid munkámért kezeskedem.

Serson C. H.

Egyttal tudatom, hogy a helyes és izléses kivitelhez szükséges pótmunkákra, u. m.: fa- és márványtáncatok, tónusban való festésekre, ugy a mennyezet szines kivitelére, helybeli festő **Horváth András** (főtér 1712. sz.) vállalkozott.

Egy esinosan berendezett

fodrász üzlet

P.-Ladányban

a fő-utczában, a nagyfogadó
alatt,

azonnal eladó.

Bővebb értesítést nyerhetni

Nyizsnyi György

tulajdonossal

Püspök-Ladányban.

Utólérhetetlen

volt és lesz mindég a

PREMIER-KERÉKPÁR.

amivel csakis ezek épülnek

Helical-csőből

és mert

legmagasabb ellenálló képesség
legtökéletesebb biztonság
legegyszerűbb szerkezet
legkönnyebb menés

összpontosul benne.

The Premier Cycle Co. Ltd. (Hillman,
Herbert & Cooper.)

Műhelyek:

Eger (Csehország) Coventry (Anglia) Doos (Nürnbergnél.)

Évi készítés 60000 db. — Árlap ingyen és bérmentve.

Egyedüli eladás Debreczenben:

Killer Ede.

Szomorú — de igaz,

hogy öltözékünkre nagyobb gondot fordítunk, mint egészségünkre. Ha ruháinkon a legparányibb szakadékot észlelünk sietünk az legott eltüntetni, nehogy nagyobbodjék, de ha ez t. st. egészségünknek az esel, számba se vesszük. Egy kis köhögés, főfájás, emésztési zavarok stb. mit tesz az? Úgyet se vetünk rá. Hat ez valtes könnyelműség, mely később keservesen megbosszulja magát rajtunk, mert valamint a kis szakadékból nagy lesz, ép úgy a kis bajból nagy baj keletkezik, ha kelő intézkedés nincsen kéznél. — **A legtöbb betegség kútforrása a gyomor rendetlen működése** amit — idejekorán használva. Egger kellemes ízű Soda asztillaja csakhamar beszűntet (1 doboz ára 30 kr.) **A tüdő, torok és mellbajok köhögéssel, rekedtséggel s elnyálkásodással kezdődnek** — Egger kitűnő ízű Mellpasztillája megóv bennünket a bajtól teljes biztossággal, (1 doboz 50 és 1 ft. Próbadohoz 25 kr.) — Minden gyógyszerárban kaphatók. Főraktár: **Nádorgyógyaszterár.**

(Dr. Egger Leó és Egger J.)

Budapest, Váci-körut 17.

Első magyar orvosilag elismert füző- (mieder) gyár.

Van szerencsém a n. é. közönség b. tudomására juttatni, hogy

Május 1-én

Füző- (mieder) gyáramat

Fötér, a Biedermann palotába helyeztem át.

Teljes tisztelettel

GOLDSTEIN KAROLINA

Első magyar orvosilag elismert füző- (mieder) gyár.

Van szerencsénk ajánlani

szavatolt tisztaságu

a legmagasabb díjakkal
kitüntetett

Thomasfoszfátlisztet

szavatolt 15-20% citrátban oldható foszforsav tartalommal és 85-100% porfinomsággal

Felülmulhatlan, minden talajra alkalmas trágyaszert különösen sovány talajok javítására. Kitűnő határu az összes gabbaneműk, kapás és olajnövények, lóhere és luczerna, szőlő, komló és kerti veteményekre, kiváltképen a rétekre.

Legjobb, leghatásosabb és legolcsóbb foszforsavtrágya, tekintettel hatásának tartósságára felülmulja az összes szuperfoszfátokat.

A citrátban oldható foszforsav tartalomért szavatosságot vállalunk, netaláni hiányt megtérítünk. — Árjajánlatokkal, szakmucakkal és egyéb felvilágosítással a legkészségesebben szolgál a csehországi

Thomasművek prágai foszfátliszt eladási irodájának vezérképviselősege a magyar korona országainak területén

Kalmár Vilmos Budapest, Erzsébet-körut 34. szám.

NOVOTNY ANTAL

harangöntőde és vasharanglábgyár Temesvár-Gyárvaros

ajánlja magát a t. cz. közönségnek és községeknek minden nagyságu harangok ujra, illetőleg új harangok és egész harangzatok előre meghatározott hangok utáni elkészítésére, újabb modorra szerelve. Több évi jótállás mellett, vertvas koronákkal, úgy hogy az így felszerelt harangokat könnyen és többször lehet fordítani, miáltal a harang a megrepedéstől megóvatik

Különösen ajánlja az általa feltalált

többször kütüntetett, atlyukasztott, szabadalmazott

HARANGJAIT,

melyeknek hangosabb, tartósabb és mélyebb hangjuk van és így egy 200 Ko. egy ily 260 Ko. haranggal egyenlő. — Ajánlom továbbá régi harangok vertvas koronávali felszerelését, vertvas-harang állványokat, minden nagyságu óraharangokat. — v. 300 kgr. és azon aluli harangok mindig raktáron vannak. — Költségvetésekkel és képes árlapokkal díjmentesen és ingyen szolgálok.

„Az ezredéves orsz. kiállításon Budapesten 1896. Millenniumi nagy éremmel kütüntetve.”

Emerich Arnoldné

női divatterme

főter, városháza alatt, Gyenes Lajos helyén

értesíti a n. é. hölgyszönséget, hogy az általános kívánságnak eleget téve

női- és gyermek-kalap raktárát

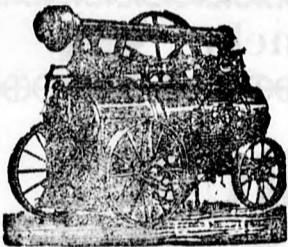
teljesen ujjonnan berendezte.

Aki szép árut és a legújabb divatnak megfelelőt vásárolni akar, ne mulassza el üzletünket meglátogatni.

Kotzó Pál

gépészmérnök

Budapest, Üllői-ut. 18-ik sz. alatt.

Ajánl 2¹/₂, 3, 3¹/₂, és 4 ló erejű

Szöges cséplőkészleteket

Továbbá 4, 5, 6, 8, 10 és 12 lóerejű sines gőzcséplőkészleteket,

hosszu szalmarazókkal, alsó szelelővel és rendkívül nagy felületű rostákkal, árpahéjazóval és választóhengerrel

Fa- és szénfűtésű eredeti szalmafüto GŐZMOZGONYOKAT.

Továbbá R. CARRET & SONS felülmulhatatlan 40% tüzelőanyag megtakarító

Compound gőzmozgonyok,

s a legjobbnak elismert brandtfordi önműködő amerikai kévekőto aratógépeket. Eredeti amerikai szénagyűjtőt 1 vagy 2 ló befogására alkalmazható kombinált ruddal. Sorvető- és szörvavető gépeket és mindennemű egyéb kisebb gazdasági gépeket.

Jutányos árak! — Kedvező feltételek.

Vidéki ügynökök kerestetnek.

Richter-féle Horgony-Pain-Expeller Liniment. Capsici comp.

Ezen hírneves háziszor ellentállt az idő megpróbáltatásának, mert már több mint 27 év óta megbízható, fájdalomcsillapító bedörzsölésként alkalmaztatik köszvénynél, csúznál, tagszaggatásnál és meghűléseknél és az orvosok által bedörzsölésekre is mindig gyakrabban rendeltek. A valódi Horgony-Pain-Expeller, gyakorta Horgony-Liniment elnevezés alatt, nem titkos szer, hanem igazi népszerű háziszor, melynek egy háztartásban sem kellene hiányozni. 40 kr., 70 kr. és 1 frt. üvegonkénti árban majdnem minden gyógyszerárban készletben van; főraktár: Török József gyógyszerésznél Budapesten. Bevásárlás alkalmával igen óvatossá legyünk, mert több kisebbbértékű utánzat van forgalomban. Ki nem akar megkárosodni, az minden egyes üveget „Horgony” védjegy és Richter czéggeljelzés nélkül mint valódit utasítsa vissza.

RICHTER F. AD. és társa, cs. és kir. udvari szállitók, RUDOLSTADT.

A gazdaközönség és a gépkereskedők figyelmébe!

Gazdasági géposztályunk raktárában, az éppen lefolyt üzletév váratlanul gyenge forgalma, mindennemű gazdasági gépekből, u. m.:

4. 6 és 8 HP. gőzcséplőkészletek, járgényok és járgányos cséplőgépek, Backer rendszerű és Vidats-féle rosták, egy és többvasu ekék, boronák, rögtörő hengerek, vetőgépek, engeri vetőkészülékek, aratógépek és fűkaszalók, szecskavágók, repavágók és zuzók, kukoricza morzsolók és csöves tengeri daralók, egy és két járatu órlómalmok, olajpresek stb. stb.

nagymérvű készlet összetörődését okozván, igazgatóságunk kapcsolatban azon határozatával, hogy egyes gazdasági gépek további gyártásával teljesen felhagyjunk, ezen nagy készletek, a jövő tavasz folyamán, rendkívül mérsékelt áron való eladását akarja eszközölni.

Ezt azon megjegyzéssel hozzuk a t. érdekelt közönség tudomására, hogy az eladás nemcsak egyes darabokban, hanem esetleg kisebb-nagyobb tömegekben is történik, a szerint, a mint erre igényt tartó gazdák és hivatott kereskedők jelentkezni fognak.

Ritka alkalom kínálkozik most az érdekelteknek, elismert kiténő minőségű gazdasági gépeket és eszközöket, rendkívül alacsony árak és előnyös feltételek mellett beszerezni.

Minden ezen tárgyra vonatkozó kérdézősködékre, mely egyenesen hozzánk címzendő szivesen fogunk felvilágosítással és ajánlatokkal szolgálni. Teljes tisztelettel!

SCHLICK-féle vasöntöde és gépgyár r-t.

Budapest, Külső váci-ut. 29—37.

FALLER GYULA

DEBRECZEN

Piac-utca 1901.
UPI divat cikkek
nagy választékban.

Kossuth-utca Városháza
Női kalapok,
és női divat cikkek
nagy választékban.

A borszéki borviz a savanyuvizek királya.

Borszék

Gyógyfürdő Erdélyben, Csikmegyében fenyesek hazájában.

Fürdőidény tartama Jun. 15. Szept. 15-ig.

Utazás: Szász-Régenig vasuton, onnan az igazgatóság által szubventiónált gyorskocsikon.

E gyorskocsikra előjegyzést tehetni Miklós Görög vállalkozóknál Sz.-Régen.

Déli utirány: Brassó, Csik-Szereda vasuton onnan, kocsin.

A borszéki borviz a savanyuvizek királya; megrendelhető Igazgatóságnál Borszék.

Kapható mindenütt, (Debreczenben: Kontsek Géza, Csanak József uraknál.)

Fürdőre, borviz üzletre nézve minden felvilágosítással, prospectussal, árjegyzekkel szolgál

a fürdő-üzlet igazgatóság, Borszék.

Posta és távirtda helyben.

Megrendelhető: Igazgatóság Borszék.

A világ minden tárlatán első kitüntést nyert!

Milleniumi nagy éremmel is kitüntette.

Női ruha varró terem.

Csakis jó mosó Szerbvásznak

15 krtól kezdve.

Crettonok, Voilek, Batistok, A jour mosó kelmék, valódi francia Mouselinnek, Himzett batistok, Csipkék, Szallagok, Napernyők és kész Blousok

bámulatos olcsón,

rendkívül dus választékban kaphatók

EISLER IZIDOR divatáru házában

DEBRECZEN, a Főposta mellett.

Gyász ruhák 12 óra alatt készíttetnek.

Ruhavásárlók figyelmébe!

A pünkösdi ünnepek közeledtére ajánlom a raktáromon lévő dus választéku és kizárólagosan csakis jó és tartós szövetekből **legdivatosabban** saját műhelyemben készült

Férfi, fiu és gyermekek ruhákat.

Ezuttal fölhívom a t. vevő közönség figyelmét arra, hogy a nálam vásárolt ruhákon az esetleg szükséges igazítások és ujjonnan kivasalások az üzlettemmel kapcsolatban és személyes felügyeletem alatt lévő szabó műhelyemben eszközöltetnek; úgy hogy minden megvett ruhadarab akár egy mérték utáni megrendelt ruhának teljesen megfelelő.

A ki tehát szép és izléses ruhákat akar venni, bizalommal forduljon a már félszázad óta fennálló és jóhírnévnek örvendő Magyarország legnagyobb és legrégebb férfi fiu és gyermekruha czégemhez.

NEUMANN M.

DEBRECZEN, Piacz 1829., a m. k. főpostával szemben.

Nyári női ruhakelmék:

selyem, gyapjuszövet és mosókelme különlegességek a legolesóbbtól a legfinomabb minőségig raktáron vannak, dus választékban jutányosan szabott áron.

Menyasszonyi kelengyék:

női kész fehérenemű, ágyfehérenemű, ebéd- és uzsonnaterítékek, zsebkendők és harisnyák gyári nagy raktára.

Lakásberendezési cikkek:

szőnyeg, függöny, bútorszövet, ágy- és aszalterítők, ágyneműek, Lynoleum, via szos parkett, amerikai bőrvászon, pokrócz teljes választékban a legolesóbb áron ajánítatik

Kunz József és Társa
czég által, Kistemplom-ba zár.